

1. ד"ר , שקיר, בית החוזם הווליוו

2.

קטין, באמצעות אביו העותר 1

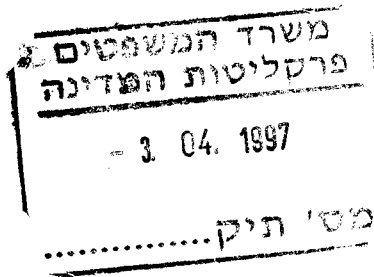
3. המוקד להגנת הפרט
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר,
עמותה מס' 58-016-351-7

כולם ע"י ב"כ עו"ד אליהו אברם ו/או
האלה ח'ורי ו/או הישאם שבאיטה
שמענם להמצאת כתבי בי-דין הוא
המוקד להגנת הפרט
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

נ ג ד

1. מפקד כוחות צה"ל באזור הגדה המערבית
מפקדת פיקוד מרכז, צה"ל

2. ראש המינהל האזרחי באזור הגדה המערבית
בית אל

3. ראש מפקדת התאום והקישור בנפת בית לחם
כפר עציון

המשיבים

עתירה למתן צו-על-תנאי וצו ביניים

מוגשת בזה עתירה לצו-על-תנאי, המופנה אל המשיבים, והמורה להם לבוא וליתן טעם:

1. מדוע לא יפעילו המשיבים את סמכויותיהם בעניין רישום ילדים בהתאם לסעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומירשם האוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297), התשכ"ט-1969;

2. ומדוע לא יורו המשיבים 1 ו-2 לנציגייהם לאשר בקשות, המוגשות על ידי נציגי המועצה הפלסטינית למפקדות התיאום והקישור הישראליות באזור הגדה המערבית [להלן: "האזור"], לרשום ילדים כתושבי האזור במירשם האוכלוסין, כאשר טרם מלאו להם שמונה-עשרה שנה ולפחות אחד מהוריהם הוא תושב האזור שמקום מגוריו הקבוע באזור;

3. ומדוע לא יאשרו המשיבים את בקשתו של העותר 1 לרשום את בנו הקטין, העותר 2, במירשם האוכלוסין באזור.

בקשה לצו ביניים

כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים, המורה למשיבים שלא לגרש את העותר 2 מהאזור ולהימנע מכל פעולה שמטרתה לאלץ את העותר 2 לצאת מהאזור, עד לדיון בעתירה לצו-על-תנאי.

ואלה נימוקי העתירה:

1. עניינה של עתירה זו הוא סירובם של המינהל האזרחי באזור הגדה המערבית ושל נציגי ישראל במפקדות התיאום והקישור באזור, לאשר את רישומם במירשם האוכלוסין של ילדים של תושבי האזור, שמילאו להם 16 שנה וטרם מילאו להם 18 שנה. סירוב זה עומד בניגוד להוראת הצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין (תיקון מס' 23) (יהודה הושומרון) (צו מס' 1421), התשנ"ה-1995. בכך פועלים המשיבים בניגוד לדין החל באזור וחורגים מסמכותם.

העתירה מעלה את הדרישה, כי המשיבים יפעלו בהתאם לתחיקת הביטחון החלה באזור ולא יחרגו מסמכויותיהם, גם לאחר העברת סמכויות אזרחיות מסוימות למועצה הפלסטינית על פי הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, שנחתם בושינגטון ביום 28 בספטמבר 1995 (כ"א כרך 33, עמ' 1) [להלן: "הסכם הביניים"].

העותרים והרקע העובדתי

2. ד"ר שקיר, העותר מס' 1, הוא רופא מומחה לרפואת נשים ומנהל מחלקת נשים ויולדות בבית החולים הממשלתי ביריחו. הוא תושב אבו דיס שבנפת בית לחם. באבו דיס נמצא ביתו, בו הוא מתגורר עם אשתו וארבעת ילדיו הקטינים. באבו דיס גם מרפאת הנשים שלו. לעותר בית נוסף ביריחו.

3. את השכלתו הרפואית רכש העותר 1 בברית המועצות דאז. הוא החל את לימודי הרפואה בשנת 1971 ובשנת 1981 סיים את חוק לימודיו באוניברסיטת רוסטוב-דון. בתקופה זו הכיר העותר את אשתו הראשונה, פטרובנה, איתה הוא התחתן בעיר רוסטוב-על-דון בשנת 1978, וממנה נולד בתאריך 16.4.79 בנו הבכור, , הוא העותר מס' 2. נישואיו לא האריכו ימים. בני הזוג נפרדו זמן קצר לאחר לידת הבן ובתאריך 17.12.79 הם התגרשו. ד"ר שקיר התחתן בשנית ב-1980 עם אשתו הנוכחית, בעודו ברוסיה, ובנם הראשון נולד שם.

ד"ר שקיר חזר לאבו דיס עם אשתו ובנם בשנת 1981 והחל בעבודתו כרופא. באבו דיס נולדו להם עוד שני ילדים. בנו הבכור, העותר 2, נשאר ברוסיה בהחזקת אמו. ד"ר שקיר שמר על קשר הדוק עמו באמצעות התכתבות, טלפונים וביקורים ברוסיה.

4. ב-1991 התחתנה מחדש אמו של העותר 2 והיא ילדה שני ילדים. העותר 2 לא הסתדר עם אביו החורג וביקש להצטרף לאביו ולמשפחתו באבו דיס. אמו הסכימה לכך, הוציאה דרכון רוסי עבור בנה ושלחה אותו לארץ. בתאריך 21.6.94, בהיותו בן חמש-עשרה, נכנס העותר 2 לאזור דרך נתב"ג, מכוח רשיון ביקור, והצטרף לאביו ולמשפחת אביו. מאז מתגורר העותר 2 עם אביו ומשפחתו באבו דיס. בתאריך 17.7.94 קיבל ד"ר שקיר את האפוסטרופסות הבלעדית על העותר 2, מכוח צו של בית הדין השרעי ביריחו.

מאחר שכבר סיים כיתה ט' בחבר העמים ולא ניתן היה לרשום אותו ללימודים באזור, החליט העותר 2 ללמוד אומנות מעשית, והוא עובד כשוליה בבית המלאכה של דודו לעבודת אלומיניום שבאזור התעשייה של אל-בירה.

לעותר 2 אין רצון ואין אפשרות לשוב לחיק אמו בחבר העמים. בעלה של אמו אינו מקבל אותו למשפחתו ואינו מוכן לאפשר לו לגור בביתם ברוסיה. למעשה אין לעותר 2 בית לחזור אליו ברוסיה. הוא יצר קשר נפשי עמוק עם משפחתו באבו דיס, למד ערבית, התחיל אף ללמוד עברית ורוצה לגור כל חייו באזור.

5. א. העותרת 3, עמותה רשומה שמשרדיה במזרח ירושלים, שמה לה למטרה לסייע לאנשים שנפלו קרבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעותרת ציבורית ובין כמייצגת של אנשים שזכויותיהם נפגעו.

העותרת 3 פועלת שנים רבות למען רישום ילדים של תושבי האזור ולמען איחוד משפחות בין תושבי האזור ובין ילדיהם הקטינים ובני זוגם.

ב. בתאריך 3.2.94 קיימו נציגי העותרת 3 ונציגים של ארגוני זכויות אדם אחרים דיון מקיף לגבי רישום ילדים ואיחוד משפחות עם עוזר הפרקליט הצבאי הראשי לדין הבינלאומי ובהשתתפותם של נציגי מתאם הפעולות בשטחים, המינהל האזרחי והיועץ המשפטי לאזור. לקראת דיון זה, במכתבו מתאריך 31.1.94, העלה ב"כ העותרים את הדרישה להביא ל"תיקון סעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297), התשכ"ט-1969... ולאפשר רישום ילדים שנולדו לתושב ולאם שאינה תושבת... לא צריך להיות קשר בין רישום ילדי התושב לבין איחוד משפחות ומכסות לאיחוד משפחות". הוא ציין כי נולדים ילדים לתושבי האזור שאינם רשומים במקום כלשהו.

במסמך מתאריך 29.3.94, המסכם את תוצאות הדיון הנ"ל עם נציגי העותרת ואחרים, ציין אל"מ אחז בן-ארי, עוזר הפצ"ר לדין הבינלאומי:

"נטען כי לאור החקיקה הקיימת כיום באזורים נמנע רישומו של ילד במרשם האוכלוסין אם רק אביו הינו תושב האזור. הבהרנו כי חקיקה זו נבחנת עתה וכי ייתכן שייערך בה שינוי בעתיד הנראה לעין."

מכתבו של ב"כ העותרים מתאריך 31.1.94, והמסמך המסכם של אל"מ בן-ארי מתאריך 29.3.94, מצורפים לעתירה ומסומנים ע/1 ו-ע/2 בהתאמה.

ג. אכן נערך שינוי בחקיקה באזור על מנת לענות על הבעיה, אותה העלתה העותרת 3. ואולם מאז השינוי מסרבים המשיבים לפעול בהתאם לתיקוני החקיקה בעניין רישום קטינים במרשם.

המשיבים וסמכויותיהם

6. א. המשיב 1, מפקד כוחות צה"ל באזור, נושא בכל סמכות של שלטון, חקיקה, מינוי ומינהל באזור, וזאת מכוח המשפט הבינלאומי הפומבי והמנשר בדבר סדרי השלטון והמשפט (אזור הגדה מערבית) (מס' 2) תשכ"ז-1967. הוא הקים את מירשם האוכלוסין באזור על פי הצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297), התשכ"ט-1969. מכוח הצו מוסמכת הרשות המוסמכת, שנתמנתה על ידי המשיב, לרשום ילדים כתושבי האזור במירשם האוכלוסין.

ב. בתאריך 17.1.95 החליף המשיב 1 את סעיף 11א לצו הנ"ל (נוסח סעיף 11א החדש מובא במלואו בסעיף 18 להלן). בעוד שלפני החלפת הסעיף, לא ניתן היה לרשום ילד כתושב האזור אם אמו אינה תושבת, הסעיף החדש מעניק את הזכות להירשם במירשם האוכלוסין לכל ילד, אם אחד מהוריו תושב האזור שמקום מגוריו הקבוע באזור; ובעוד שבעבר, לא ניתן היה לרשום ילד שנולד מחוץ לאזור אם מלאו לו חמש שנים, ולא ניתן היה לרשום ילד שנולד באזור אם כבר מלאו לו שש-עשרה שנה, הסעיף החדש מרחיב את הזכות להירשם במירשם לכל ילד שלא מלאו לו שמונה-עשרה שנה.

בכך נענה המשיב לבקשותיהם של העותרת 3 וארגוני זכויות אדם נוספים בעניין רישום ילדים קטינים של תושבי האזור. המשיב הוציא את עניין תושבותם של קטינים מהתחום של איחוד משפחות, הנתון לשיקול דעתו והכפוף למכסות שנתיות מצומצמות, וקבע את זכותם של הקטינים להירשם כתושבים.

7. א. המשיב 2, ראש המינהל האזרחי באזור, פועל מכוח מינויו על ידי המשיב 1 ובהתאם לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-1981. על פי סעיף 3(א) (2) וסעיף 70 לתוספת השנייה לצו האמור, הקנה מפקד האזור לראש המינהל האזרחי את כל הסמכויות מכוח הצו בדבר תעודות זהות ומירשם האוכלוסין.

ב. הסכם הביניים קובע כי "המינהל האזרחי בגדה המערבית יפורק" לאחר כינונה של המועצה הפלסטינית (סעיף 1(5) להסכם). אף על פי כן, לא ביטל המשיב 1 את מינויו של המשיב 2 ולא ביטל את סמכויותיו על פי תחיקת הביטחון. במנשר בדבר הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), התשנ"ו-1996, העביר מפקד כוחות צה"ל באזור כוחות ותחומי אחריות לידי המועצה הפלסטינית ורשויותיה "הכל כמפורט בהסכם הביניים ובכפוף להוראותיו" (סעיף 4(א) למנשר); יחד עם זאת, שמר המשיב 1 לעצמו ולכל מי שנתמנה על ידו כוחות ותחומי אחריות "הנתונים בידי מפקד כוחות צה"ל באזור לפי הסכם הביניים, לרבות הכוחות ותחומי האחריות שלא הועברו למועצה בהסכם זה" (סעיף 6(א) (6) למנשר). לפיכך מוסיף המשיב 2 להפעיל כדין סמכויות באזור מכוח תחיקת הביטחון, לרבות סמכויות בעניין רישום קטינים במירשם

האוכלוסין, ככל שמכירות אלו לא נמסרו על ידי המשיב 1 למועצה הפלסטינית.

8. א. המשיב 3, ראש מפקדת התיאום והקישור בנפת בית לחם, פועל מטעמו של ראש המינהל האזרחי. סמכויותיו אינן מוגדרות בתחיקת הביטחון באזור. הלכה למעשה מפעילים המשיב 3 ונציגי ישראל אחרים במפקדות התיאום והקישור את הסמכויות של המינהל האזרחי אשר לא הועברו בפועל למועצה הפלסטינית לפי הסכם הביניים.

ב. המשיב 3 או הפועלים מטעמו במפקדת התיאום והקישור סירבו לאשר את בקשתו של העותר 1, אשר הועברה אליהם על ידי משרד הפנים של המועצה הפלסטינית, לרשום את העותר 2 כתושב האזור במירשם האוכלוסין, כפי שיפורט בתאור העובדות להלן.

העובדות

9. בתאריך 10.7.94 הגיש ד"ר שקיר בקשה לאיחוד משפחות עם בנו העותר 2, בנציגות המנהל האזרחי באבו דיס (בקשה מס' 6649). בעת הגשת הבקשה, מלאו לבן 15 שנה.

10. בתאריך 16.5.95 העביר המפקד של נציגות אבו-דיס, רס"ן עזה מנצור, את הבקשה לטיפול של משרד הפנים במנהל האזרחי על מנת "לסיים את העניין". המזכר של רס"ן מנצור מצורף לעתירה ומסומן ע/3.

בשלב זה כבר נכנס לתוקפו סעיף 11א החדש לצו בדבר תעודות זהות ומירשם האוכלוסין. לבן, שמלאו לו 16 שנה באותו שלב, כבר היתה זכות מוקנית בדין להרשם כתושב האזור. חובה היתה מוטלת על רשויות המינהל האזרחי לרשום אותו כתושב.

11. בתאריך 29.8.95 פנתה נציגת העותרת 3 לעוזר המשיב 2, סרן יואב אלקיים, ביקשה להחיש את הטיפול בעניין, וצירפה את תעודת הגירושין של ד"ר שקיר מאשתו הראשונה ואת הצו בדבר אפוטרופסות על בנו. המכתב מצורף לעתירה ומסומן ע/4. תעודת הגירושין ותרגומה מצורפים לעתירה ומסומנים ע/5 ו-ע/5א. הצו בדבר אפוטרופסות ותרגומו מצורפים לעתירה ומסומנים ע/6 ו-ע/6א.

12. במכתב מתאריך 22.10.95 דרש סרן אלקיים, כי ד"ר שקיר יצרף לבקשתו תעודת גירושין (אשר כבר הוגשה לו) ותעודת נישואין עם אשתו הראשונה, ותו לא. ביום 2.11.95 הגיש ד"ר שקיר מסמכים אלה למשרד הפנים של המינהל האזרחי בבית לחם, וכן צירף מסמכים נוספים על פי הנחיותיו של "קפטן" עופר במינהל האזרחי בנפה. מכתבו של סרן אלקיים מצורף לעתירה ומסומן ע/7. חוזה הנישואין ותרגומו מצורפים לעתירה ומסומנים ע/8 ו-ע/8א.

בתאריך 6.11.95 הודיע "קפטן" עופר טלפונית לעותר 1, כי כל מסמכיו מסודרים.

13. בתאריך 16.11.95 הועברו סמכויות בעניין מירשם אוכלוסין לרשות הפלסטינית. בתאריך 14.2.96 הודיע סרן יואב אלקיים לעותרת 3, כי "אין בסמכותנו לטפל בנושא וההדגשה היות הנ"ל קטין לפני העברת הסמכויות, אינה רלוונטית כלל וכלל." המכתב מצורף לעתירה ומסומן ע/9.

תשובה זו מגלה את היחס של המינהל האזרחי לסעיף 11א בצו בדבר תעודת זהות ומירשם אוכלוסין: הוראה זו שבתחיקת הביטחון אינה מחייבת אותם, או אינה ידועה להם, בהיותם פועלים מחוץ לכל דין.

14. בתאריך 25.4.96 העביר משרד הפנים הפלסטיני למת"ק הישראלי את בקשתו של ד"ר שקיר לרשום את בנו במירשם האוכלוסין. על פי מכתב ממנכ"ל סניף אבו דיס במשרד הפנים של הרשות הפלסטינית לד"ר שקיר מתאריך 23.1.97, הבקשה "סורבה ולא התקבלה" על ידי המת"ק הישראלי "בגלל שבנד עבר גיל ה-16 והפתרון הוא בדרך אחמ"ש רגיל".
עותק מהמכתב וחרגומו מצורפים לעתירה ומסומנים ע/10 ו-ע/10א.

מכאן שגם נציגי ישראל במפקדת התיאום והקישור אינם מכירים בזכותו של בנו של ד"ר שקיר להירשם כתושב על פי תחיקת הביטחון.

15. תשובה דומה קיבלה העותרת 3 מסא"ל אליס שזר במכתבה מיום 5.9.96. על פי בדיקתה של סא"ל שזר, "הסתיים הטיפול בהצגת כל התיעוד הנדרש" רק בתאריך 27.11.95, "אך אז הילד כבר עבר את גיל 16 ויתרה מכך נחתם הסכם הביניים והסמכויות הועברו לרש"פ". מוסיפה סא"ל שזר:

"כיוון שהילד כבר עבר את גיל 16 יטופל מול הרש"פ במסגרת אחמ"ש - מכסה שנתית וזאת לאחר סיכום נושא הטיפול באחמ"ש מול הרש"פ (טרם סוכם)."
מכתבה של סא"ל שזר מצורף לעתירה ומסומן ע/11.

במלים אחרות, בתום פרק נוסף של משא ומתן מדיני בנושא הרגיש של איחוד משפחות באזור, אם וכאשר המשא ומתן יסתיים בהסכמה, בקשתו של ד"ר שקיר לרשום את בנו כתושב תיכנס למכסות השנתיות אשר תיקבענה. בבוא היום (אולי כשבנו של ד"ר שקיר, העותר 2, יהיה בעצמו אב וד"ר שקיר סב) עשויה הבקשה להתקבל. בינתיים אין הסדר חוקי לשהייתו של הבן באזור. עליו לעזוב את האזור או להסתתר.

16. בתאריך 3.2.97 פנה ב"כ העותרים לעוזר הפצ"ר לדין הבינלאומי ופירט בהרחבה את הטענות העובדתיות והמשפטיות שבעתירה זו. ב"כ העותרים ביקש להנחות את נציגי ישראל במפקדות התאום והקישור לאשר את רישומם של ילדים בני 16 עד 18 במירשם האזור, בהתאם לסעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומירשם. כמו כן ביקש ב"כ העותרים לאשר לאתגר את רישומו של העותר 2 במירשם. סיכם ב"כ העותרים:

"הבן זכאי להירשם כתושב מכוח הדין החל באזור. על הרשויות הישראליות לאשר לאתגר את הבקשה, אשר הועברה אליהן על ידי הרשות הפלסטינית.

אין כאן עניין של איחוד משפחות אלא רישום ילד שטרם מלאו לו 18 שנה. כל התיעוד הנדרש נמצא בידי המינהל האזרחי זה מכבר".

בתאריך 18.3.97 שיגר ב"כ העותרים תזכורת לעוזר הפצ"ר לדין הבינלאומי. הוא הדגיש כי לעותר 2 ימלאו בחודש אפריל שמונה-עשרה שנה ועל כן העניין דחוף.

עד למועד הגשת העתירה טרם התקבל מענה לשני המכתבים הנ"ל.

מכתבי ב"כ העותרים מתאריך 3.2.97 ומתאריך 18.3.97 מצורפים לעתירה ומסומנים ע/12 ו-ע/13.

17. בשל סירובם של המשיבים לאשר את רישומו כתושב, אין העותר 2 יכול להסתובב חפשי באזור, ואילו בשל מצבו המשפחתי, אין הוא יכול לחזור לחבר העמים. בימים של מתיחות ביטחונית, מסתגר העותר 2 בבית אביו, שמא ייעצר ללא תיעוד. חוסר רישומו כתושב מנע מאביו את האפשרות לרשום אותו ללימודים בבית הספר הפרטי בו לומדים שאר ילדיו. חוסר הוודאות לגבי מעמדו ועתידו פוגע בעותר 2, נער בן שבע-עשרה המנסה להיקלט בארץ חדשה, ופוגע גם בבני משפחתו וביכולתם לנהל חיי משפחה תקינים ושלווים.

הטיעון המשפטי

18. הצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין (תיקון מס' 23) (יהודה והשומרון) (צו מס' 1421), התשנ"ה-1995, החליף את סעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297), תשכ"ט - 1969. סעיף 11א החדש בדבר רישום ילדים, שתחילת תוקפו מיום 17.1.95, קובע לאמור:

"מי שלא מלאו לו 18 שנה זכאי להירשם במירשם האוכלוסין - א. אם שני הוריו הם תושבים

ב. אם אחד מהוריו הוא תושב, ובלבד שהוכח להנחת דעתה של הרשות המוסמכת כי מקום מגוריו הקבוע הוא באזור."

19. הוראה זו, בדבר רישום ילדים שטרם מלאו להם 18 שנה, היא חלק מתחיקת הביטחון החלה באזור. היא מקנה זכות לילדים, העומדים בקריטריונים שבה, להרשם כתושבים. ההוראה מחייבת את הרשויות בעלות סמכויות בעניין מירשם אוכלוסין - ישראליות ופלסטיניות כאחת.

20. הוראה זו מוסיפה לעמוד בתוקפה. הצו בדבר תעודת זהות ומירשם אוכלוסין לא בוטל, לא שונה ולא הותלה. הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, אינו מחליף את הצו האמור ואינו מתלה את תחולתו.

כאמור בסעיף 7 למנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), התשנ"ו-1995:

"הדין ותחיקת הביטחון החלים באיזור ביום הכניסה לתוקף של מנשר זה [28.9.95] יעמדו בתקפם, כל עוד לא בוטלו, שונו או הותלו בהתאם להוראות מנשר זה או להוראות הסכם הביניים."

בבג"צ 2717/96 וופא עלי ואח' נ. שר הבטחון ואח' (טרם פורסם) עמדה לדין משמעות הסכם הביניים בדין הפנימי החל באזור הגדה המערבית, לאור המנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), התשנ"ה-1995. פסק כב' השופט זמיר (בסעיף 5 לפסק הדין):

"הסכם הביניים הוא מקור היסטורי של המנשר. אך אין הוא מקור התוקף של המנשר. לכן, גם אם קיים הבדל בין ההוראות של המנשר לבין ההוראות של הסכם הביניים, ואף אם קיימת סתירה ביניהם, ההוראות של המנשר גוברות. ההוראות של הסכם הביניים הן חלק מן הדין החל ביהודה ושומרון רק אם אומצו, ובמידה שאומצו, על ידי המנשר."

21. הסכם הביניים קובע, כי לצד הפלסטיני סמכות לרשום במירשם האוכלוסין ילדים של תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה. אם לילד טרם מלאו 16 שנה ואחד מהוריו הוא תושב, הסמכות לרשום את הילד אינה כפופה לאישור ישראלי, על פי סעיף 28(12) לנספח III להסכם הביניים. בכל מקרה אחר, הענקת תושבות קבע לילד של תושב טעונה אישור מראש של הצד הישראלי. כך נקבע בסעיף 28(11)(ב) לנספח III:

"...the Palestinian side has the right, with the prior approval of Israel, to grant permanent residency in the West Bank and the Gaza strip to...children of Palestinian residents..."

22. הוראת הסכם הביניים בדבר רישום של ילדים שטרם מלאו להם 16 שנה - אין בכוחה לגרוע מהוראות סעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין, בנוגע לילדים של תושבי האזור, שכבר מלאו להם 16 שנה והם מתחת לגיל 18. אין כל סתירה בין הוראות הסכם הביניים לבין הוראות הצו.

בבוא נציגי הצד הישראלי לאשר או לדחות בקשות של הצד הפלסטיני להעניק תושבות קבע לילדים של תושבי האזור, שכבר מלאו להם 16 שנה, על הרשויות הישראליות ליישם את סעיף 11א לצו. לפיכך עליהן לאשר את הבקשה, אם טרם מלאו לילד 18 שנה ולפחות אחד מהוריו הוא תושב, שמקום מגוריו הקבוע באזור.

23. הלכה למעשה מתעלמים נציגי ישראל במפקדות התיאום והקישור ופקידי המינהל האזרחי התעלמות גמורה מסעיף 11א לצו בדבר תעודת זהות ומירשם אוכלוסין. הם מסרבים לדון בבקשות להעניק תושבות לילדים קטינים מעל גיל 16 ולרשום אותם במירשם. הם טוענים שדין של בקשות אלו כדין בקשות לאיחוד משפחות, בכפוף למכסות ולנהלים שטרם סוכם במו"מ מול הרשות הפלסטינית.

הרשויות הישראליות מפרות איפוא את הזכות המוקנית מכוח תחיקת הביטחון לילדים להירשם כתושבי האזור. בכך הן פועלות בניגוד לדין החל באזור ובחריגה ממסמכותן.

24. בנוסף, בסירובם לאשר את רישום של העותר 2 ושל קטינים אחרים במצבו כתושבי האזור, פועלים המשיבים בחוסר סבירות קיצוני. הם מתעלמים בשיקוליהם מטובת הילד. טובת הילד היא עקרון יסוד בהפעלתו של כל שיקול דעת מינהלי או שיפוטי בנוגע לקטינים. כל עוד הוא קטין וכל עוד הורה מתפקד כראוי, טובת הילד מחייבת לאפשר לו לגדול בתא המשפחתי התומך בו ובחיק הורה אפוטרופסו. הסירוב לרשום את הילד כתושב האזור, כשהורה הינו תושב האזור שמקום מגוריו באזור, משמעו - לכפות פירוד על הילד מהורהו, לפגוע בהתפתחותו ולהתערב בתא המשפחתי בניגוד לטובתו.

בעניין חשיבות התא המשפחתי וגבולות חוקתיים על התערבות המדינה בקיומה, ראו את דברי כב' הנשיא שמגר בע"א 2266/93 פלונני, קטיין ואח' נ. פלונני, פ"ד מט(1)221, 235-236:

"זכותם של הורים להחזיק בילדיהם ולגדלם, על כל הכרוך בכך, היא זכות חוקתית טבעית וראשונית, בבחינת ביטוי לקשר הטבעי שבין הורים לילדיהם (ע"א 577/83 היועץ המשפטי נ' פלונני, פ"ד לח(1)461). זכות זו באה לידי ביטוי בפרטיות ובאוטונומיה של המשפחה: ההורים אוטונומים בקבלת החלטות בכל הנוגע לילדיהם - חינוך, דרך חיים, מקום מגורים וכדומה, והתערבות החברה והמדינה בהחלטות אלה היא בבחינת חריג שיש ליתן טעם להצדיקו (ראה ע"א 577/83 הנ"ל, בעמ' 485, 468). גישה זו שורשיה בהכרה כי המשפחה היא 'התא החברתי היסודי והקדום ביותר בתולדות האדם, שהיה הווה ויהיה היסוד המשמש והמבטיח את קיומה של החברה האנושית' (השופט אלון (כתוארו אז) בע"א 488/77, פלונני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד לב(3)421, בעמ' 434).

האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד, 1989 (31 כ"א 221), אותה אישרה מדינת ישראל ביחד עם כמעט כל אומות העולם, קובעת את טובת הילד כעקרון-על לגבי כל פעולה הנוגעת לילדים שטרם מלאו להם 18 שנה. כן קובעת האמנה את זכותו של הילד לחיות עם הוריו, ולצורך כך, חובה לטפל בזריזות ובחיוב בבקשות לאיחוד משפחות. ראו סעיפים 3, 9 ו-10 לאמנה:

3(1). בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין אם ננקטות בידי מוסדות רווחה סוציאלית ציבוריים או פרטיים ובין בידי בתי משפט, רשויות מינהל או גופים תחיקתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה...

9(1). המדינות החברות יבטיחו כי ילד לא יופרד מהוריו בניגוד לרצונם, אלא רק כאשר קובעות רשויות מוסמכות, הכפופות לביקורת שיפוטית, בהתאם לדינים ולנהלים הנוגעים לעניין, כי פירוד כאמור נדרש לטובת הילד...

10(1). בהתאם למחויבותן של מדינות חברות על-פי סעיף 9, ס"ק 1, תטופל בקשתו של ילד או של הוריו להיכנס למדינה חברה או לצאת ממנה לשם איחוד משפחה בידי מדינות חברות בצורה חיובית, אנושית ומזורזת..."

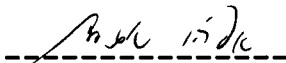
האמנה בדבר זכויות הילד זוכה להכרה הולכת וגוברת כמקור משלים לזכויות הילד ולפרשנות "טובת הילד" כשיקול-על במשפטנו: ראו ע"א 3077/90 פלוננית ואח' נ. פלונני, פ"ד מט(2)578, 593 (כב' השופט חשין); ע"א 2266/93 הנ"ל, בעמ' 232-233, 249, 251-252 (כב' הנשיא שמגר); דנ"א 7015/94 היועץ המשפטי לממשלה נ. פלונני, פ"ד נ(1)66, 48 (כב' השופט דורנר). מן הדין שהמשיבים יפעילו את סמכויותיהם בהתאם לטובת הילד כפירושה בהוראות האמנה הנ"ל.

25. סעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין מבטיח את טובת הילד, בכך שהוא מאפשר לכל ילד שטרם מלאו לו שמונה-עשרה שנה לחיות עם הוריהו, תושב האזור. משנמסרו ענייני מירשם האוכלוסין באזור לרשויות המועצה הפלסטינית, אך נשמרה סמכותם של המשיבים לאשר את רישומו של

קטין שמלאו לו שש-עשרה שנה, חובה על המשיבים להפעיל את סמכותם בחיוב ולאשר בקשות לרישום ילדים של תושבי האזור, בהתאם לסעיף 11א לצו. המשיבים נמנעים באופן שיטתי מלפעול על פי תחיקת הביטחון החלה באזור בעניין רישום ילדים. בכך הם פוגעים בניגוד לדין בטובתם של העותר 2 ושל קטינים אחרים, וכופים עליהם פירוד מהוריהם. בית המשפט הנכבד מתבקש איפוא להורות למשיבים לקיים את שלטון החוק באזור ובד בבד, להבטיח את טובת הקטינים.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו ביניים וצו-על-תנאי כמבוקש בראשית עתירה זו, ולאחר קבלת תשובת המשיבים לצו על תנאי להפכו למוחלט, ולחייב את המשיבים בתשלום הוצאות העותרים לרבות שכ"ט עו"ד.

ירושלים, היום 3 באפריל 1997

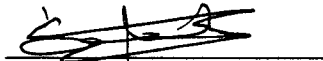
אליהו אברם, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 8421, מ.מ. 18242)

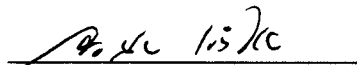
תצהיר

אני הח"מ, ד"ר שקיר, לאחר שהוזהרתי כי עלי לאמר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזה בכתב כדלקמן:

1. אני העותר מס' 1 בעתירה נגד מפקד כוחות צה"ל באזור הגדה המערבית ואחרים, שעניינה זכותם של ילדים של תושבי האזור, בני 16 עד 18, להירשם כתושבים במירשם האוכלוסין באזור, בכלל, וזכותו של בני, העותר מס' 2, להירשם כתושב האזור, בפרט.
2. כל העובדות בקשר אלי ובקשר לבני, המפורטות בסעיפים 2 עד 4 ו-9 עד 17 לעתירה, הן אמת.
3. יתר העובדות המצויינות בעתירה נכונות למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. הנני מצהיר כי זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי זה, אשר תורגם בפני לשפה הערבית ביחד עם סעיפי העתירה, הוא אמת.

ד"ר שקיר

הנני מאשר בזה כי ביום 26.3.97 הופיע בפני, עורך-דין אליהו אברם, במרפאתו באבו דיס, ד"ר שקיר, שזיהה את עצמה על-ידי תעודת זהות מס' ואחרי שהוזהרתי כי עליו להצהיר אמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות הצהרתו הנ"ל וחתם עליה.

אליהו אברם, עו"ד

אליהו פרנק אברם-עו"ד
רשיון מס'
תעודת-זהות

תצהיר

אני הייתי

האני שהצהירתי כי עמית לאמור את האמת וכי אחריו צפוי לעונשים הכבדים בחוק אם לא יעשה כן, מזהיר בזה בבתי כנסת:

1. אני העומר מס' 2 בעמית נכד מפקד כומר

3. ג'ל גאנור המעביר ואומר, בעמית
(ישמי כולם האנשי ור' אומר של האני
אומר במצב

2. העומת בקשר אל' המבוראן מסלך 3, 4
1. 17 לעמית בן אמו.

3. נניח מעמית כי נגמתי, זו תמימי ומקן מעמית
9. אנו גורמי גמתי (עמית העומת ביד עמית
80. עמית גמתי, (עמית אמו.

עלון תצהיר

תחנת התעודות

הנני מאשר בזה כי הינני 26. 3. 97 הופיע/ה בפני עומת/ת אמיר אגמ

גמתי (ישמי) עמית עמית עמית
העומת לי באופן אישי (ואחריו שהצהירתי כי עמית להצהיר את האמת וכי
שזה עמית עלייך תעידת חותם כ"י עמית עמית עמית

יהיה צפוי לעונשים הכבדים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות הצהירתי הנ"ל וחתם עליה.

אליהו פרנק אברם-עויד

רשיון נסי

תעודת-זנות

הותמת

אמיר אגמ
עומת/ת

נשיאים:

פרופ' הנס קלינגהופר ז"ל

1976 - 1982

השופט חיים כהן

1982 - 1988

השופט שמעון אגונט ז"ל

1988 - 1992

סגני נשיא:

עו"ד חיים צדוק

השופט (לשעבר) עלי נתן

י"ט בשבט תשנ"ד
31 בינואר 1994
גדה/ 47 ג' (ד)
מספר שוטר/0090

באמצעות פקס:
03-5696564

לכבוד

אל"מ אחז בן-ארי

רע"ן דבל"א מפצ"ר

הקריה

תל-אביב

אל"מ בן-ארי הנכבד,

הנדון: נושאים לדיון ב-3.2.94

להלן רשימת הנושאים אותם יבקשו להעלות המשתתפים בדיון שקבע אתד עו"ד
א. רוזנטל לתאריך 3.2.94:

1. בעיות תלויות ועומדות לגבי רשיונות ביקור לששה חודשים

א. טרם טופל ענין הארכת רשיונות הביקור (והזכאות לאחמ"ש) של
בני זוג וילדים שנכנסו לאזור דרד ירושלים מכוח רשיונות
ביקור שהונפקו על ידי משרד הפנים. פניה מפורטת לרע"ן דבל"א
מהמוקד להגנת הפרט מפברואר '93 לא נענתה עד היום.

ב. יש להסתפק באותן ראיות לכאורה לגבי תאריך הכניסה לאזור, או
אורד, השהיה בו (כגון תעודת לידת חי מבי"ח באזור), שברשותם
של המבקשים. המידע מביקורת גבולות הוא בשליטה של הרשויות,
והנטל עליהן.

ג. התאריך הקובע לענין מעמדו של בן-זוג כנשוי הוא תאריך כריתת חוזה הנישואין בפני עדים - המשנה על פי הדין האישי האיסלאמי את המעמד. אין "חופה" בדין האישי האיסלאמי.

ד. גביית איגרות למפרע לתקופות ארוכות היא בלתי הוגנת (כי לא היתה אפשרות להאריך את רשיונות הביקור בעבר) ומסכלת את המטרה של המדיניות להביא לשהיה חוקית ומוכרת.

ה. הזכות של מבקר לששה חודשים לצאת מהאזור ולשוב באותו מעמד מוכרת כעקרון אך לא למעשה. החוזר חייב לשלם אגרות כפולות - לרשיון ביקור חדש לחודש, ולאחר מכן אגרה נוספת להארכה ל-6 חודשים. יש לאפשר לבעלי רשיונות לששה חודשים לצאת ולחזור כמו תושב.

2. פרוצדורה בקשר לבקשות אחמ"ש

א. יש להסדיר טיפול ותשובה תוך שלושה חודשים - ולא רק לגבי אלה במעמד של מבקרים לששה חודשים.

ב. כשהוגשה בקשת אחמ"ש בעבר אשר לא טופלה, יש לחדש את הטיפול בה ללא דרישה לאגרה חדשה. (למשל, אשה שנכנסה בספטמבר 1992, בקשת אחמ"ש הוגשה באוקטובר '92, ולא טופלה בגלל המדיניות שהיתה נהוגה עד לאחריה).

ג. אין הצדקה לדרוש שהיה של ששה חודשים או שנה עד להגשת בקשת אחמ"ש.

ד. דחיית בקשת אחמ"ש טעונת הנמקה.

3. מדיניות אחמ"ש

יש להבטיח כי מעמדו של אדם כתושב האזור מזכה את בן-זוגו וילדיהם באחמ"ש, גם כשמקום המגורים בפועל (בהעדר כל אפשרות עד כה לקבל אחמ"ש) היה בחו"ל.

א. יש להבטיח כי קבוצה זו תזכה באחמ"ש בהעדר סיבה ביטחונית ספציפית לשלול זאת.

ב. אין להפלות בין מעמדם של אלה שנשארו ו"איחרו" את רשיונות הביקור ובין אלה שנאלצו לעזוב עם תום תקפו של רשיון הביקור בתקופה הרלוונטית.

5. פרסום נוהלים

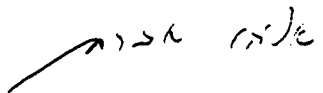
יש לפרסם את הנוהלים בענין רשיונות ביקור ואחמ"ש.

6. רישום ילדים

א. תיקון סעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין (יו"ש) (מס' 297), התשכ"ט - 1969. יש להשיב את המצב המשפטי לקדמותו ולאפשר רישום ילדים שנולדו לתושב ולאם שאינה תושבת. למיטב ידיעתנו, מדינת ישראל כבר התחייבה לעשות כן. יש להבטיח תחולה למפרע לתיקון לצו - דהיינו, רישום ילדים שנולדו לתושב בשבע השנים האחרונות, מאז שנחקק סעיף 11א' הנ"ל. לא צריך להיות קשר בין רישום ילדי התושב ולבין אחמ"ש ומכסות לאחמ"ש.

ב. בינתיים, נולדים ילדים לתושבים שנשותיהם נמצאות באזור מכוח רשיונות ביקור לששה חודשים, הזכאיות לאחמ"ש. ילדים אלה אינם רשומים במקום כלשהו, ואינם נכללים ברשיון הביקור של האם. הדבר מקשה על קבלת שירותי בריאות חיוניים ועל סדור אחמ"ש. דרושות הנחיות מעשיות לפתרון ביניים.

בכבוד רב,

אליהו אברס, עו"ד

העתקים: עו"ד א. רוזנטל פקס: 250458

עו"ד א. חלבי פקס: 894770

דליה קירשטיין פקס: 276317

דואר רשמי

מפקדת פרקליט צבאי ראשי
ע' הפצ"ר לדין ביולאומי
סל: 2925, 2912, 03-5692097
פקס: 5696564, 03-5692817
חק 33 (601) א 0645

תשנ"ד
1994

ניסן
מרץ 29

לכבוד
עו"ד אליהו אבם
האגודה לזכויות האזרח
ת.ד. 8273
ירושלים 91082

הנדון: איחוד המשפחות באיו"ש ובאזח"ע

שלך: גדה/47 ג' (ד) 0090 מיום 31.1.94

1. בתאריך 3.2.94 נערך דיון במשדדי בנושא שבנדון בהשתתפות: עו"ד אליהו אבם מהאגודה לזכויות האזרח, דליה קרשטיין מנהלת המוקד להגנת הפרט, עו"ד אנדרה רוזנטל, עו"ד אוסאמה חלבי (להלן הפונים), סא"ל שמוליק אוזנבוי (ע' מדאם הפעולות באיו"ש ובאזח"ע), סא"ל ברוך נגר (רע"ן מו"ש איו"ש), סרן יהודה כהן (מלשכת יועמ"ש איו"ש), וסגן אלעד נגר (קצין ייעוץ - דבל"א).
2. בדיון זה נדונו הנושאים אשר הועלו כמצע במכתבך שבסמך.
3. להלן סיכום הדיון, כשסדר הנושאים הוא כפי המופיע במכתבך:
 - (א) הסודת שהוחם באזורים של מבקרים שנכנסו לישראל ע"פ רשיונות ביקור שהונפקו ע"י משדד הפנים, ולאחר מכן נכנסו לאזורים - הובהר, כי המדיניות המחייבת לצורך הודעת המדינה בבג"צ 4495/92 מיום 22.8.93 היא שמעמדם של אנשים אלו אינו שונה מזה של מי שנכנסו

לאזורים שלא דרך ישראל. לפיכך, רשיונות הביקור של אנשים כאמור יוארכו מעתה ואילך ע"י המנהל האזרחי, עד להסדרת מעמד הקבע שלהם (בהתאם להחלטה בבקשה לישיבת קבע).

(ב) דרך הוספת תאריך הכניסה לאזור - לשאלה זו חשיבות לשם בדיקת זכאותו של אדם להיכלל בהסדר הבג"צ. סוכם כי המידע שבמחשבי המנהל האזרחי באזורים יהווה ראיה לכאורה לתאריך הכניסה לאזור. משמעות הדבר היא שעה שמוגשת בקשה לישיבת קבע או להתארכת רשיון הביקור במסגרת אוכלוסיית הבג"צ, תיבחן הזכאות לה ע"פ המסמכים שיציג המבקש, ובהעדרם ע"פ המידע שבמחשב המנהל האזרחי. לפיכך, ייתכן שאדם שאינו יכול להוכיח ע"י מסמכים את זכאותו כאמור יהיה זכאי בכל זאת להגיש בקשה לישיבת קבע, לאור בדיקת המנהל האזרחי את תאריך כניסתו. מאידך, מי שבמחשבי המנהל האזרחי אין מידע לגבי תאריך כניסתו לאזור יצטרך להוכיחו ע"י מסמכים.

(ג) תאריך הקובע לענין מעמדו האישי של אדם - הובהר כי ע"פ הדין המוסלמי תאריך הקובע לענין הנישואין הינו תאריך כריתת חוזה הנישואין בפני עדים. בהתאם, אדם ייחשב נשוי לצורך בקשה לישיבת קבע לאחר שהוכיח כי נכחת חוזה נישואין, ומיום כריתתו.

(ד) גביית אגרות למפרע - המדיניות הנוהגת כיום היא שלא לגבות אגרות למפרע לגבי מבקרים שנכנסים לגדר אוכלוסיית הבג"צ בגין תקופה שהם שהו באזורים שלא כדין. הנחיות ברוח זו ניתנו למנהל האזרחי באיו"ש ובאזח"ע. יחד עם זאת, לא יוחזרו כספים למי שנגבו מהם אגרות עד כה בגין תקופות שחלפו, וזאת משום שהדבר נעשה כדין (יצויין כי לגבי אותם אנשים, אילו היו רוצים ויכולים לתאריך את רשיונות הביקור - דבר שנמנע מהם בעבר - ממילא היו צריכים לשלם אגרה בגין התארכות).

(ה) הזכות של מבקד לשישה חודשים לצאת מהאזור ולשוב אליו ללא צורך בבפל אגרות - הבעיה שהוצגה היא שבמקרים לשישה חודשים היוצאים לחו"ל וחפצים לשוב לאזור נאלצים לשלם אגרה בגין רשיון ביקור לחודש, ואח"כ אגרה נוספת בגין רשיון ביקור לשישה חודשים. סוכם כי מבקרים לשישה חודשים אשר יוצאים במהלכם לחו"ל יחוייבו עם שובם לאזור רק באגרה בגין רשיון חדש לשישה חודשים ולא תיגבה מהם אגרה בגין רשיון ביקור לחודש. כמו כן הובהר כי לגבי מי שקיבל תשובה בסיסית חיובית לבקשתו לישיבת קבע והוא נמצא במהלכה של

"שנת המבחן", ייגבו אגרות יציאה וכניסה לאזורים באותו שיעור שנגבה מתושבים, ושלא כמו מבקרים.

(ז) משך הזמן הנדרש לטיפול בבקשה לישיבת קבע - ייעשה ניסיון לקצר את משך הזמן הנדרש לטיפול בבקשה לישיבת קבע, כשהיעד הוא פרק זמן בן שלושה חודשים מיום הגשת הבקשה ועד למתן התשובה העקרונית.

(ז) טיפול בבקשה אשר הוגשה ולא נדונה - הובהר כי לגבי מי שהגיש בקשה שנדחתה לגופה, טעונה הגשת בקשה חדשה אגרה. לעומת זאת, מי שהגיש בקשה ושילם אגרה ומסיבה זו או אחרת הבקשה כלל לא נדונה, תידון בקשתו עתה ללא צורך בתשלום אגרה שנית. כך גם הדבר לגבי מי שהגיש בקשה ונמסר לו שבשל סגירת המכסה תידון בקשתו רק בשנה הבאה.

(ח) משך הזמן הנדרש ממבקרים לשהות באזורים עד להגשת בקשה לישיבת קבע - הובהר כי אין כל הגבלה שכזו ומבקר שנכנס לאזורים בתאריכים הרלבנטיים להסדר הבג"צ יכול להגיש בקשה לישיבת קבע בכל עת, ויפה שעה אחת קודם.

(ט) הנמקת סירוב לבקשת לישיבת קבע - טובים כי יימסרו ההנמקות הבאות:

(1) כאשר הבקשה נדחתה בשל סגירת המכסות לאותה שנה, תצויין סיבה זו בתשובה ויימסר למבקש כי בקשתו הועברה לשנה שאחרי כן.

(2) כאשר הבקשה נדחתה משיקולי בטחון, יצויין בתשובה כי זו הסיבה, והסיבה הספציפית תפורט עד כמה שהדבר אפשרי.

(3) כאשר הבקשה נדחתה בשל אי עמידה בקריטריונים של "בעל את אשתו", "אשה את בעלה" או "מקרה הומניטרי", יצויין בתשובה כי זו הסיבה לדחייתה.

(י) מעמדו של תושב האזור הוותיק בזו"ל וזכאות משפחתו לישיבת קבע - הפונים טענו כי הזכות לאיחוד משפחות אינה תלויה במקום המגורים בפועל, וכל עוד האדם שמבקש את משפחתו הינו תושב האזור יש להענות לבקשה (בהתקיים יתר התנאים לקבלתה). עמדתנו הינה כי הזכות לאיחוד משפחות באזורים תלויה בישיבתו בפועל באזור של מי שמבקש את משפחתו, וזאת לאור האינטרס שבבסיס הסוגיה של איחוד משפחות - הרצון לאפשר חיים במשותף של בני המשפחה (אינטרס אשר אינו חייב

להצבם בדרך של מתן תושבות לבני המשפחה אם ממילא מי שמבקש אינו חי באזור). על כן, תושב האזור השווה מחוץ לאזור צריך לשוב אליו באופן קבוע ע"מ שיתאפשר למשפחתו לקבל רשיונות לישיבת קבע באזור.

(יא) סוגיית המכסה לגבי מבקרים שנכנסו לאזורים בין 1.9.92-22.8.93 - בראש ובראשונה נציין כי בעקבות בקשתם בדיון, המלצנו למתאם הפעולות באיו"ש ובאזח"ע לתחיל את המדיניות אשר פורטה בנוסח ההודעה לבג"צ שהועבר אליהם ע"י המשנה ליועמ"ש לממשלה (עו"ד מני מזוז) בימים אלה על מבקרים שנכנסו לאזורים בין 1.9.92 ל-31.8.92, במקום על מבקרים שנכנסו לאזורים עד 22.8.93. המלצה זו אושרה, ולפיכך תתייחס ההודעה לתאריכים 1.9.92-31.8.93. באשר לשאלת המכסה, הובהר כי התחלטה שפורטה בנוסח ההודעה שהועבר אליהם - ואשר לפיה בקשותיהם של מבקרים כאמור יאושרו רק במסגרת המכסות הקיימות - בעינה עומדת בשלב זה.

(יב) פרסום נהלים - נטען על ידם כי בשל אי פרסום נהלים, רבים מתושבי האזור אינם יודעים על זכותם לבקש רשיונות לישיבת קבע עבור בני משפחתם. סוכם כי תיפגשו עם יועמ"ש איו"ש (ובמידת הצורך גם עם יועמ"ש אזח"ע) כדי לגבש את הפרטים שיש לדעתכם לפרסם, בעיקר בנוגע לאופן הגשת הבקשה וכיו"ב. בד בבד, הובהר כי אף אםם יכולים להביא לידי האוכלוסיה את המדיניות הנוהגת כיום בסוגיה.

(יג) רישום ילדים במירשם האוכלוסין באזורים - נטען כי לאור החקיקה הקיימת כיום באזורים נמנע רישומו של ילד במירשם האוכלוסין אם רק אביו הינו תושב האזור. הבהרנו כי חקיקה זו נפחנת עתה וכי ייתכן שיערך בה שינוי בעתיד הנראה לעין.

3. לצערנו נדחתה הוצעתו של מסמך זה, וזאת על מנת לתאם את יישומם של הסיכומים שפורטו לעיל.

J-2
אחז בן - ארי אל"ם
ע' הפצ"ר לד"ן בינלאומי
בשם הפרקליט הצבאי הראשי

העתיקים: הגב' ד. קרשטיין - המוקד להגנת הפרט, רח' אבו עוביידה 4, ירושלים .97200

עו"ד א. ארוזנטל - רח' יפו 33, ירושלים 94221.

עו"ד א. חלבי - רח' אליעקובי 10, ירושלים 20166.

תאריך: 29.8.95

בתשובתך נא ציין: 8421

לכבוד
סרן יואב אלקיים
ע"רמ"א איו"ש
ד"צ 01482
צה"ל

א.נ.,

הנדון: אחמ"ש קטינים
בנו של

שקיר

1. מר שקיר התגרש מאשתו הראשונה ב-16.5.95. בנו מנישואין אלו, יליד 1979 נכנס לגדה בהיתר כניסה דרך נתב"ג ביום 21.6.94.
2. האבא הוא האפורטופוס של הבן. מצורף בזאת מסמך אפוטרופסות. אחמ"ש קטינים הוגש עבור הבן ביום 10.7.94 בנציגות אבו דיס. האחמ"ש אינו נושא מספר, וטרם נענה.
3. רשיון ביקורו של הבן נלקח מידי האב בנציגות אבו דיס ב-9/94 ולא הוחזר לו, מכאן שגם לא הוארך.
מר שקיר בירר כמה וכמה פעמים בנציגות ושאל לגבי הרשיון. כאמור, הרשיון לא הוחזר עד היום.
4. גם תשובה לבקשת האחמ"ש - אין, למרות מכתבו של רס"ן מנצור עזה מפקד הנציגות לגבי אהובה ממרשם אוכלוסין, המצ"ב.
5. נמסר לנו על ידי סרן יהודה כהן, עוזר היועמ"ש איו"ש, כי אחמ"ש קטינים מטופל בנוהל מזורז ומהיר. נבקש לכן, כי כך יונהג גם במקרה זה.
6. נא הנחייתך במתן מענה מהיר לאחמ"ש הקטינים.
7. מצורפים בזאת המסמכים הבאים: העתק בקשת האחמ"ש, מכתב מפקד הנציגות למרשם אוכלוסין, מסמך גירושין, צו אפוטרופסות.

8. אודה לתשובתך אלינו.

בכבוד רב,

9.

רתם אריאלי
רכזת תלונות

לוט: כמפורט בסעיף 7

(מ.מ. 14224)

לשכת ראש המנהל האזרחי

ושומרון		ביהודה
01555	-	ער
תשנ"ה	- תשרי	כח'
1995	- אוק'	22

לכבוד
 הגב' דליה קרשטיין
 מנהלת ה"מוקד להגנת הפרט"
 רח' אבו עוביידה 4
 ירושלים 97200

ג.נ.ג.

הנדון: בנו של שקיר
 פנייתך: 8421 מיום 29.8.95

1. מאשר קבלת מכתבך שבנדון.
2. מדובר בקטין אשר נולד בחו"ל מאשה קודמת, שלא ידוע דבר אודותיה.
3. על האב להתייצב בנפת המנהל"ז בני"ל עם תעודת נישואין וגרושין מאשתו הקודמת, ולצרפם לבקשה.

ב ב ר כ ה,
 יואב אגקייס, סרן
 עוזר ראש המנהל

העתק
 מפקד נפת בני"ל (שלך: מב-54-679-508 מיום 11.9.95)

26-10-1995
 8554

לשכת ראש המנהל האזרחי

ושומרון	ביהודה
04055	- ער' -
תשנ"ו	- שבט - כ"ד -
1996	- פבר' - 14 -

לכבוד:
הגב' דליה קרשטיין
המנהלת הי"מוקד להגנת הפרט"
רח' אבו עוביידה 4
ירושלים 97200

ג.נ.,

הנדון: בנו של שקיר
פנייתד: 8421 מ- 11.2

1. אין אנו מסוגלים "לרדוף" אחרי התושבים לקבלת תיעוד ומסמכים רלוונטים.
2. מאחר והטיפול התעכב מחוסר הצגת מסמכים, כיום- אין בסמכותנו לטפל בנושא וההדגשה של היות הנ"ל קטין לפני העברת הסמכויות, אינה רלוונטית כלל וכלל.

ב ב ר כ ה,

יואב אלקיים, סרן
עוזר ראש המנהל

תאריך: 23.1.97

בתשובתך נא ציין: 8421

הרשות הפלסטינית
משרד הפנים

שקיר

לכבוד
ד"ר

א.נ.,

הנדון: אחמ"ש

בעניין הבקשה שהוגשה על ידיך לרישום בנד במשרד הפנים
[מירשם האוכלוסין] בירושלים-אבו דיס בתאריך 15.4.96 על מנת לרשום את
בנד שקיר שנולד בתאריך 16.4.79 ברוסיה ושהועבר על ידינו בתאריך
25.4.96 למח"ק הישראלי.
ברצוננו להודיע לך שהבקשה סורבה ולא התקבלה שם וזה בגלל שבנד עבר את
גיל ה-16 ושהפתרון הוא בדרך אחמ"ש רגיל.

חתום

(-)

סעד אלמג'אל

מנכ"ל משרד הפנים

ירושלים / אבו דיס

* מצורף העתק מכתב מהמנהל האזרחי
*בקשת האחמ"ש שהוגשה בתאריך 10.7.94

צבא הגנה לישראל
המנהל האזרחי
לאזור יהודה ושומרון
ענף ארגונים
ב י נ ל א ו מ י י ס
96-פניית מוקד 00395
טל': 02-9977033/744
פקס: 02-9977339
5 ספטמבר 1996

לכבוד,
הגב' דליה קרשטיין
מנהלת "המוקד להגנת הפרט"
רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200

ג.ג.ג.

הנדון: אחמ"ש קטינים - בקשה מס' 6649
בנו של _____
שקיר
פנייתכם 8421 מ- 11/8/96

1. מבדיקתי את הנושא עולה כי:
 - א. בקשה כזו אכן הוגשה באבו דיס בתאריך 10/7/94.
 - ב. הבקשה לא טיפלה בשל חוסר תעוד כר"מ:
 - (1) מסמך גירושין מאשתו הרוסיה.
 - (2) מסמך נשואין לאישה השניה.
 - (3) הסכם גירושין עפ"י הילד נשאר בחסות האב.
 - (4) עדכון מרשם האוכלוסין באשר לנישואין השניים והנפקת ת"ז מעודכנת.
 - ג. רק ב- 27/11/95 הסתיים הטיפול בהצגת כל התיעוד הנדרש כאמור בסעיף 1.ב. אך אז הילד כבר עבר את גיל 16 ויתרה מכך נחתם הסכם הביניים והסמכויות הועברו לרש"פ.
2. כידון שהילד כבר עבר את גיל 16 יטופל מול הרש"פ במסגרת אחמ"ש - מכסה שנתית וזאת לאחר סיכום נושא הטיפול באחמ"ש מול הרש"פ (טרם סוכם).

נכנס ביום

08-09-1996

10582

3. כמו כן, מאחר ששולמה כבר אגרה, לא נדרוש אגרה נוספת כשיטופל הנושא, והדבר נכון לגבי כל הבקשות שנמצאות ברשותינו ולא טופלו ע"ר סיום המכסות השנתית.

אליס שגד, סא"ל
דע"נ ארנ"ל

תאריך: 3.2.97

בתשובתך נא ציין: 8421

פקס: 03-5693320

לכבוד
סא"ל דניאל רייזנר
עוזר הפצ"ר לדין הבינלאומי
מפקדת הפצ"ר
רח' דוד אלעזר 6
הקריה
תל-אביב

סא"ל רייזנר הנכבד,

הנדון: רישום קטין בגיל 16 עד 18 שנה במירשם האוכלוסין
של הגדמ"ע - ומקרה בנו של ד"ר שקיר

1. הריני מבקש ממך להנחות את נציגי ישראל במפקדות התיאום והקישור
לאשר את רישומם של קטינים בגיל 16 עד 18 במירשם האוכלוסין של
אזור הגדה המערבית, בהתאם לצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין
(תיקון מס' 23) (יהודה והשומרון) (צו מס' 1421), התשנ"ה-1995.

כמו כן אני מבקש, כי תורה לרשויות המוסמכות לאשר לאתר את רישומו
של בנו בן ה-17 של מרשנו, ד"ר שקיר, כתושב במירשם האוכלוסין
של אזור הגדמ"ע, וזאת בהתאם לצו הנ"ל.

המקרה של ד"ר שקיר ובנו מדגים בעיה כללית של סירוב המת"קים
והמינהל האזרחי לאשר את רישומם של ילדי תושבי האזור, שמילאו להם
16 שנה וטרם מלאו להם 18 שנה, בניגוד לדין החל באזור. בטרם אפרט
את עובדות המקרה הספציפי והשתלשלותו, אבקש להבהיר את הדין.

הדין

2. הצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין (תיקון מס' 23) (יהודה
והשומרון) (צו מס' 1421), התשנ"ה-1995, החליף את סעיף 11א לצו
בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297),
תשכ"ט - 1969.
סעיף 11א החדש בדבר רישום ילדים, שתחילת תוקפו מיום 17.1.95,
קובע לאמור:

"מי שלא מלאו לו 18 שנה זכאי להירשם במירשם האכלוסין -

א. אם שני הוריו הם תושבים

ב. אם אחד מהוריו הוא תושב, ובלבד שהוכח להנחת דעתה של הרשות המוסמכת כי מקום מגוריו הקבוע הוא באזור."

3. הוראה זו, בדבר רישום ילדים שטרם מילאו להם 18 שנה, היא חלק מתחיקת הביטחון החלה באזור. היא מקנה זכות לילדים, העומדים בקריטריונים שבה, להרשם כתושבים. ההוראה מחייבת את הרשויות בעלות סמכויות בעניין מרשם אוכלוסין - ישראליות ופלסטיניות כאחת.

4. הוראה זו מוסיפה לעמוד בתוקפה. הצו בדבר תעודת זהות ומירשם אוכלוסין לא בוטל, לא שונה ולא הותלה. הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, שנחתם בווינגטון ביום 28 בספטמבר 1995, אינו מחליף את הצו האמור ואינו מתלה את תחולתו. כאמור בסעיף 7 למנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), התשנ"ו-1995:

"הדין ותחיקת הבטחון החלים באיזור ביום הכניסה לתוקף של מנשר זה [28.9.95] יעמדו בתקפם, כל עוד לא בוטלו, שונו או הותלו בהתאם להוראות מנשר זה או להוראות הסכם הביניים."

5. הסכם הביניים קובע, כי לצד הפלסטיני סמכות לרשום במירשם האכלוסין ילדים של תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה. אם לילד טרם מלאו 16 שנה ואחד מהוריו הוא תושב, הסמכות לרשום את הילד אינה כפופה לאישור ישראלי, על פי סעיף 28(12) לנספח III להסכם הביניים. בכל מקרה אחר, הענקת תושבות קבע לילד של תושב טעונת אישור מראש של הצד הישראלי. כך נקבע בסעיף 28(11)(ב) לנספח III:

"...the Palestinian side has the right, with the prior approval of Israel, to grant permanent residency in the West Bank and the Gasa strip to...children of Palestinian resident..."

6. הוראת הסכם הביניים בדבר רישום של ילדים שטרם מלאו להם 16 שנה - אין בכוחה לגרוע מהוראות סעיף 11א לצו בדבר תעודות זהות ומירשם אוכלוסין, בנוגע לילדים של תושבי האזור, שכבר מלאו להם 16 שנה והם מתחת לגיל 18. אין גם כל סתירה בין הוראות הסכם הביניים לבין הוראות הצו.

בבואם של נציגי הצד הישראלי לאשר או לדחות בקשות של הצד הפלסטיני להעניק תושבות קבע לילדים של תושבי האזור, שכבר מלאו להם 16 שנה, על הרשויות הישראליות ליישם את סעיף 11א לצו. לפיכך עליהם לאשר את הבקשה, אם טרם מלאו לילד 18 שנה ולפחות אחד מהוריו הוא תושב, שמקום מגוריו הקבוע באזור.

הבעיה

7. הלכה למעשה מתעלמים נציגי ישראל במת"קים ופקידי המינהל האזרחי התעלמות גמורה מסעיף 11א לצו בדבר תעודת זהות ומירשם אוכלוסין. הם מסרבים לדון בבקשות להעניק תושבות לילדים קטינים מעל גיל 16 ולרשום אותם במירשם. הם טוענים שדינן של בקשות אלו כדין בקשות לאיחוד משפחות, בכפוף למכסות ולנוהלים שטרם סוכמו במו"מ מול הרשות הפלסטינית.

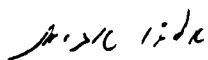
הרשויות הישראליות מפרות איפוא את הזכות המוקנית מכוח תחיקת הביטחון לילדים להירשם כתושבי האזור. בכך הן פועלות בניגוד לדין החל באזור ובחריגה ממסמכותן. מכאן בקשתנו כלפיך, להנחות את הרשויות הישראליות לכבד את הוראת סעיף 11א לצו האמור ולשנות את מדיניותם בהתאם.

המקרה של ד"ר שקיר ובנו

8. ד"ר שקיר) הוא תושב
- לד"ר שקיר בן יחיד מנישואיו הראשונים ברוסיה. שם הבן נ
והוא יליד ד"ר שקיר התגרש מאשתו הראשונה
וקיבל את האפוסטרופסות הבלעדית על בנו. בתאריך 21.6.94 נכנס הבן
לאזור מכוח רשיון ביקור, והוא מתגורר מאז עם אביו.
9. בתאריך 10.7.94 הגיש ד"ר שקיר בקשה לאיחוד משפחות עם בנו בנציגות
המנהל האזרחי באבו דיס (בקשה מס' 6649). בעת הגשת הבקשה, מילאו
לבן 15 שנה.
10. בתאריך 16.5.95 העביר המפקד של נציגות אבו-דיס, רס"ן עזה מנצור,
את הבקשה לטיפול של משרד הפנים במנהל האזרחי על מנת "לסיים את
העניין".
בשלב זה כבר נכנס לתוקפו סעיף 11א החדש לצו בדבר תעודות זהות
ומרשם האוכלוסין. לבן, שמלאו לו 16 שנה באותו שלב, כבר היתה זכות
מוקנית בדין להרשם כתושב האזור. חובה היתה מוטלת על רשויות
המינהל האזרחי לרשום אותו כתושב.
11. בתאריך 29.8.95 פנינו בשם מרשנו לעוזר רמ"א איו"ש, סרן יואב
אלקיים. ביקשנו להחיש את הטיפול בעניין וצירפנו את תעודת
הגירושין של ד"ר שקיר מאשתו הראשונה ואת הצו בדבר אפוסטרופסות על
בנו.
12. בתאריך 1.11.95 הגיש ד"ר שקיר מסמכים נוספים למשרד הפנים של
המינהל האזרחי בבית לחם, על פי הנחייה של סרן יואב אלקיים אלינו
מתאריך 22.10.95 ובמילוי הנחיות נוספות שקיבל מקפטן עופר במנהל
האזרחי בבית לחם.
בתאריך 6.11.95 הודיע קפטן עופר טלפוניית למרשנו, כי כל מסמכיו
מסודרים.

13. בתאריך 16.11.95 הועברו הסמכויות בענין מרשם אוכלוסין לרשות הפלסטינית. בתאריך 14.2.96 הודיענו סרן יואב אלקיים, כי "אין בסמכותנו לטפל בנושא וההדגשה היות הנ"ל קטין לפני העברת הסמכויות, אינה רלוונטית כלל וכלל."
- תשובה זו מגלה את היחס של המינהל האזרחי לסעיף 11א בצו בדבר תעודת זהות ומירשם אוכלוסין: הוראה זו שבתחיקת הבטחון אינה מחייבת אותם, או אינה ידועה להם, בהיותם פועלים מחוץ לכל דין.
14. בתאריך 25.4.96 העביר משרד הפנים הפלסטיני למת"ק הישראלי את בקשתו של ד"ר שקיר לרשום את בנו במירשם האכלוסין. על פי מכתב ממנכ"ל סניף אבו דיס במשרד הפנים של הרשות הפלסטינית לד"ר שקיר מתאריך 23.1.97 (עותק ותרגום מצר"ב), הבקשה "סורבה ולא התקבלה" על ידי המת"ק הישראלי "בגלל שבנדך עבר גיל ה-16 והפתרון הוא בדרך אחמ"ש רגיל".
- מכאן שגם נציגי ישראל במת"ק אינם מכירים בזכותו של בנו של ד"ר שקיר להירשם כתושב על פי תחיקת הביטחון.
15. תשובה דומה קיבלנו מסא"ל אליס שזר במכתבה אלינו מיום 5.9.96 (עותק מצר"ב). על פי בדיקתה של סא"ל שזר, "הסתיים הטיפול בהצגת כל התיעוד הנדרש" רק בתאריך 27.11.95, "אך אז הילד כבר עבר את גיל 16 ויתרה מכך נחתם הסכם הביניים והסמכויות הועברו לרש"פ. מוסיפה סא"ל שזר:
- "כיוון שהילד כבר עבר את גיל 16 יטופל מול הרש"פ במסגרת אחמ"ש - מכסה שנתית וזאת לאחר סיכום נושא הטיפול באחמ"ש מול הרש"פ (טרם סוכם)."
- במלים אחרות, בתום פרק נוסף של משא ומתן מדיני בנושא הרגיש של איחוד משפחות בשטחים, אם וכאשר המשא ומתן יסתיים בהסכמה, בקשתו של ד"ר שקיר לרשום את בנו כתושב תיכנס למכסות השנתיות אשר תיקבענה. בבוא היום (אולי כשבנו של ד"ר שקיר יהיה בעצמו אב וד"ר שקיר סב) עשויה הבקשה להתקבל. בינתיים אין הסדר חוקי לשהייתו של הבן באזור. עליו לעזוב את האזור או להסתתר.
16. כאמור, הבן זכאי להירשם כתושב מכוח הדין החל באזור. על הרשויות הישראליות לאשר לאלתר את הבקשה, אשר הועברה אליהן על ידי הרשות הפלסטינית.
- אין כאן עניין של איחוד משפחות אלא רישום ילד שטרם מלאו לו 18 שנה. כל התיעוד הנדרש נמצא בידי המינהל האזרחי זה מכבר.
17. אודה לך על התערבותך ועל תשובתך בהקדם.

בכבוד רב,

אליהו אברם, עו"ד
מנהל המחלקה המשפטית

לוט: אישור הגשת בקשה מתאריך 10.7.94
מכתב מרס"ן מנצור מתאריך 16.5.95
מכתבנו מתאריך 29.8.95
מכתב מסרן אלקיים מתאריך 22.10.95
מכתב מסרן אלקיים מתאריך 14.2.96
מכתבה של סא"ל אליס שזר מתאריך 5.9.96
מכתבו של סעד אלמראל, מנכ"ל משרד הפנים ברשל"פ,
מתאריך 23.1.97, בצירוף תרגום.

(מ.מ. 17828)

תאריך: 18.3.97

בתשובתך נא ציין: 8421

פקס: 03-5693320
דחוף

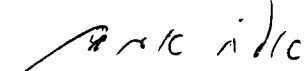
לכבוד
סא"ל דניאל רייזנר
עוזר הפצ"ר לדין הבינלאומי
מפקדת הפצ"ר
רח' דוד אלעזר 6
הקריה
תל-אביב

סא"ל רייזנר הנכבד,

הנדון: רישום קטין בגיל 16 עד 18 שנה במירשם האוכלוסין
של הגדמ"ע - ומקרה בנו של ד"ר ו שקיר

1. בתאריך 3.2.97 פניתי אליך בעניין שבנדון. למרות תזכורות טלפוניות רבות, מכתבי (עותק מצר"ב) טרם זכה למענה.
2. לבנו של מרשנו ימלאו שמונה-עשרה שנה בחודש הקרוב. מכאן דחיפות העניין.
3. בהעדר תשובה נאלץ לעתור לבג"צ בימים הקרובים.
4. אודה להתיחסותך בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

אליהו אברם, עו"ד
מנהל המחלקה המשפטית

העתק: מר עוזי פוגלמן, מנהל מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה

לוט: מכתבנו מיום 3.2.97

(מ.מ. 18164)